

ЧЕКІСТИ 20-х – 30-х: матеріали до біографічного словника

Багато років автор цих рядків збирає матеріали до біографічного словника працівників ВЧК-ОДПУ-НКВС СРСР. Прізвища та діяльність більшості з них десятиліттями цілком або частково замовчувалася чи перекручувалася. Працівників органів держбезпеки або відносили до рангу святих, або робили єдиними винуватцями злочинів тоталітарної системи. Тому інформація про цих людей має далеко не формальне значення, оскільки зможе допомогти з'ясувати, що було визначальним у роботі каральних органів — директиви керівництва колишнього СРСР чи все-таки особистості чекістів.

Деякі з наведених матеріалів, звичайно, потребують подальшої розробки та уточнень, з вдячністю приймаю всі доповнення та зауваження. Складаю щиросердну подяку В.І.Пристаюку, О.А.Ємельянову, Ю.І.Шаповалу, які сприяли появі цього матеріалу. Особливо вдячний О.О.Папчинському (Санкт-Петербург) за консультації та надані матеріали.

В.А.ЗОЛОТАРЬОВ

Згідно з постановою Центрального Виконавчого Комітету (ЦВК) СРСР від 10 липня 1934 р. був утворений Народний комісаріат внутрішніх справ (НКВС) СРСР з такими головними управліннями: державної безпеки (ГУДБ); робітничо-селянської міліції (ГУРСМ); прикордонної та внутрішньої охорони (ГУПВО); виправно-трудова таборів і трудових поселень (ГУТАБ).

Відповідно до умов часу, а також у зв'язку із постановами ЦВК і Ради Народних Комісарів (РНК) СРСР від 7 жовтня та 26 листопада 1935 р. були встановлені спеціальні звання начальницького складу ГУДБ НКВС СРСР. Працівники ж ГУПВО НКВС СРСР мали загальноармійські звання.

Порівняльна таблиця спеціальних звань начальницького складу ГУДБ НКВС СРСР і командного складу Робітничо-Селянської Червоної Армії (РСЧА) та ГУПВО НКВС СРСР

ГУДБ НКВС СРСР	ГУПО НКВС СРСР, РСЧА
Сержант державної безпеки	Лейтенант
Молодший лейтенант державної безпеки	Старший лейтенант
Лейтенант державної безпеки	Капітан
Старший лейтенант державної безпеки	Майор
Капітан державної безпеки	Полковник

Майор державної безпеки	Комбриг
Старший майор державної безпеки	Комдив
Комісар державної безпеки 3 рангу	Комкор
Комісар державної безпеки 2 рангу	Командарм 2 рангу
Комісар державної безпеки 1 рангу	Командарм 1 рангу
Генеральний комісар державної безпеки	Маршал Радянського Союзу

Порівнюючи персональні звання начальницького складу ГУДБ і командного складу РСЧА, можна відмітити, що при однаковій кількості позицій (одинадцять), ці звання помітно різнилися між собою. Первинне із спеціальних звань начскладу ГУДБ — сержант в армійській практиці дореволюційного минулого належало військовослужбовцям, які відносилися до молодшого начальницького складу. Званням лейтенанта, старшого лейтенанта, капітана і майора державної безпеки приписувався вищий ранг, ніж відповідним званням у РСЧА.

1936 року спеціальні звання отримали і працівники РСЧА: сержант міліції, молодший лейтенант міліції, лейтенант міліції, старший лейтенант міліції, капітан міліції, майор міліції, старший майор міліції, інспектор міліції, директор міліції, головний директор міліції.

Згідно з постановами ЦВК і РНК СРСР від 26 листопада 1935 р. звання генерального комісара державної безпеки було надано наркомові внутрішніх справ СРСР Г.Г.Ягоді. Звання комісарів державної безпеки 1 рангу отримали заступники наркома внутрішніх справ СРСР Я.С.Агранов і Г.Е.Прокоф'єв, нарком внутрішніх справ УРСР В.А.Балицький, начальники управлінь НКВС (УНКВС) по: Далекосхідному краю Т.Д.Дерібас, Московській області — С.Ф.Реденс, Ленінградській області — Л.М.Заковський. Звання комісарів державної безпеки 2 рангу були надані начальникам відділів ГУДБ НКВС СРСР: іноземного — А.А.Слуцькому, секретно-політичного — Г.А.Молчанову, оперативного — К.В.Паукеру, транспортного — О.М.Шаніну, економічного — Л.Г.Миронову, особливого — М.І.Гаю, начальнику ГУРСМ — Л.М.Бельському, наркомам внутрішніх справ: БСРР — І.М.Леплевському, Закавказької СФРР — С.А.Гоглідзе, Казахської АРСР — Л.Б.Заліну; заступнику наркома внутрішніх справ УСРР — З.Б.Кацнельсону; начальникам УНКВС по Саратовському краю — Р.О.Піляру, Харківській області — К.М.Карлсону.

Наприкінці 1936 року було введено цифрове позначення відділів ГУДБ та відповідних їм відділів УДБ в республіканських, крайових та обласних НКВС. Відбулися і деякі організаційні зміни: із оперативного відділу було виділено відділ охорони, а на базі розформованого економічного відділу (ЕКВ) було утворено контррозвідальний. Отже, у 1936-1938 рр. функціонували такі відділи ГУДБ НКВС СРСР:

1-й відділ — охорона керівників партії та уряду (на місцях — секретарів крайкомів, обкомів та інших відповідальних працівників).

2-й відділ — оперативний — стеження, арешти, обшуки.

3-й відділ — контррозвідувальний (КРВ).

4-й відділ — секретно-політичний (СПВ) — розробка опозиції, інакомислячих.

5-й відділ — особливий — займався справами військовослужбовців (ОВ).

6-й відділ — транспортний (ТРВ).

7-й відділ — іноземний (ІНВ) — розвідка (існував в республіканських і прикордонних НКВС).

8-й відділ — обліково-статистичний.

9-й відділ — спецвідділ — мобілізаційні плани, допуски на підприємства.

10-й відділ — тюремний (на місцях — ВМУ — відділ місць ув'язнення).

11-й відділ — водно-транспортний (утворений 11 липня 1937 р.)

12-й відділ — спецзв'язок (утворений 27 липня 1937 р.).

Зазначимо, що структура органів держбезпеки весь час змінювалася. Про це свідчить перелік постанов ЦК ВКП(б) лише за 1938 р.: «Про структури ГУДБ НКВС СРСР» (28 березня), «Про зміну структури НКВС СРСР» (13 вересня), «Про структуру НКВС СРСР» (23 вересня), «Про облік, перевірку та затвердження працівників НКВС» (14 листопада).

Нижче подаємо в алфавітному порядку біографії працівників ВЧК-ОДПУ-НКВС СРСР, які в 20-х — 30-х роках стали жертвами сталінських репресій. В наступних числах журналу продовжимо публікацію матеріалів.

АГАС ВЕНІАМІН СОЛОМОНОВИЧ

Нар. у 1899. У 1937 — заступник начальника 5 відділу ГУДБ НКВС СРСР. Нагороджений орденом «Знак Пошани» (22.07.1937). Перед арештом, наприкінці 1938 начальник відділення 2 Управління (особливих відділів) НКВС СРСР. Майор державної безпеки. Розстріляний у 1939.

АГРАНОВ ЯКІВ САУЛОВИЧ (ЯНКЕЛЬ ШЕВЕЛЄВ-ШМАЄВ АГРАНОВ)

Нар. в 1893 у м. Чечерськ Могильовської губернії, єврей, з родини дрібного торговця. Закінчив 4-класне училище. Працював конторником на лісовому складі в Гомелі. У 1912-1915 член партії есерів, член ВКП(б) з 1915 року, висланий до Єнісейської губернії. З березня 1917 у Петрограді, працював на партійній роботі в Гомелі, секретарем Поліського обкому РСДРП(б). З лютого 1918 у Петрограді, секретар Малого Раднаркому. З 20 жовтня 1919 особливо-уповноважений особливого відділу (ОВ) ВЧК, помічник начальника секретного відділу ДПУ СРСР, потім на керівній роботі в ОДПУ СРСР. До 1931 нач. секретно-політичного відділу ОДПУ СРСР. У 1931-1933 повпред ОДПУ по Московській області. З 20.02.1934 заступник голови ОДПУ СРСР, з липня 1934 заступник наркома

внутрішніх справ, з 4 по 8 грудня 1934 за сумісництвом нач. УНКВС по Ленінградській області, з 1935 1-й заступник наркома внутрішніх справ СРСР і нач. ГУДБ НКВС СРСР. 15.04.1937 звільнений з посади нач. ГУДБ та 1-го заст. наркома внутрішніх справ і призначений нач. 4 відділу ГУДБ НКВС СРСР. З 17.05.1937 нач. УНКВС по Саратовській області. Комісар державної безпеки 1 рангу (26.11.1935). Заарештований 20.07.1937. Засуджений до розстрілу 01.08.1938.

АЛЕКСАНДРОВСЬКИЙ (ЮКЕЛЬЗОН) МИХАЙЛО КОСТЯНТИНОВИЧ

Нар. у 1898, єврей, член ВКП(б) з травня 1917. В 1919 підпільник у Ромнах. З 1925 нач. відділу ДПУ УСРР. У 1933 начальник секретно-політичного відділу (СПВ) ДПУ УСРР. З 1934 нач. особливого відділу ДПУ УСРР, з липня 1934 нач. особливого відділу (ОВ) УДБ НКВС УСРР. З осені 1936 заступник начальника Головного розвідувального управління РСЧА. Нагороджений орденами Червоної Зірки (14.02.1936) та Трудового Червоного Прапора УСРР (20.12.1932). Заарештований у 1937. Розстріляний.

АЛЬОХІН МИХАЙЛО СЕРГІЙОВИЧ

Нар. у 1902 у м. Зінов'євську, єврей, з родини торговця. Освіта середня. Півроку був членом партії боротьбистів. Член ВКП(б) з 1920. У 1920 в РСЧА на Південному та Північно-Західному фронтах. З вересня 1921 у Миколаївській губ. ЧК: начальник по інформації; з грудня — заст. нач. інформвідділу; з травня 1922 нач. інформаційної частини; з липня 1922 нач. контррозвідувального відділу (КРВ) і уповноважений відділу по боротьбі з бандитизмом. З листопада 1922 нач. секретно-оперативної частини (СОЧ) Одеського губвідділу ДПУ. З грудня 1922 нач. секретного відділу Донецького губвідділу ДПУ. З січня 1923 уповн. КРВ Київського губвідділу ДПУ. З червня 1924 нач. КРВ Кубанського окрвідділу ДПУ. З серпня 1924 нач. КРВ Армавірського окрвідділу ОДПУ. З 1926 у КРВ ПП ОДПУ по Північно-Кавказькому краю: нач. З відділення, з 02.01.1929 помічник начальника; з 01.08.1930 — нач. східного відділення та заступник начальника. З 15.03.1931 в особливому відділі ОДПУ СРСР: помічник нач. 2 відділення; з 02.11.1932 нач. 4 відділення; з 24.03.1933 — нач. 3 відділення, з 10.07.1934 нач. 7 відділення. До 10.09.1934 нач. відділення і помічник нач. опервідділу ГУДБ НКВС СРСР. З 22.12.1934 (01.01.1935) нач. опервідділу УДБ УНКВС по Ленінградській області. З 23.03.1937 в резерві відділу кадрів НКВС СРСР. З 14.08.1937 — заст. нач. 12 відділу ГУДБ НКВС СРСР. Капітан державної безпеки (1935). Подальша доля невідома.

АНТОНОВ-ГРИЦЮК МИКОЛА ЙОСИПОВИЧ

Нар. у 1893 в родині бідняка у Волинській губернії. До 1913 наймитовав, потім у армії. З 1919 помічник командира 398-го полку 44-ої стрілецької дивізії. З жовтня 1919 заступник уповноваженого РВС 12-ої армії по формуванню партизанських загонів. З березня 1920 — уповноважений особливого відділу 12-ої армії. З 1921 в органах ВЧК Києва, Харькова, в ПП ОДПУ по Північно-Кавказькому краю. З 1929 в ДПУ Кабардино-Балкарії. У 1937 — нач. УНКВС по Кабардино-Балкарській АРСР. З осені 1937 в ГУДБ НКВС СРСР. З 30 квітня по 23 жовтня 1938 нач. 10 (тюремного) відділу ГУДБ НКВС СРСР. Нагороджений двома орденами Червоного Прапора (1921 і 1925 рр.), орденом Червоної Зірки (11.06.1937). Депутат Верховної Ради СРСР.

АПЕТЕР ІВАН АНДРІЙОВИЧ

Нар. у 1890, член ВКП(б) з 1917. На початку 1919 нач. особливого відділу (ОВ) ВЧК Української армії. У 1919 нач. ОВ ВЧК 12-ої армії, у 1920 нач. ОВ ВЧК Західного фронту. З грудня 1920 по липень 1921 нач. Адмін-орг. управління ВЧК. У 1927 нач. ДПУ Кримської АРСР. З 1937 нач. Соловецької тюрми ГУДБ НКВС СРСР, старший майор державної безпеки. Розстріляний.

АРТУЗОВ АРТУР ХРИСТИЯНОВИЧ

(справжнє прізвище ФРАУЧІ)

Нар. 04.02.1891 в маєтку Устинове Кашинського повіту Тверської губернії у родині швейцарського сировара. Член ВКП(б) з 1917. Закінчив металургійне відділення Петербурзького університету, працював у металургійному бюро в Санкт-Петербурзі. У 1917-1918 працював у наркоматі по демобілізації армії. У 1918 секретар «Спеціальної Радянської ревізії народного комісара Кедрова» на Півночі. Влітку 1918 — начальник інженерного відділу штабу Північного фронту. Восени 1918 — нач. бюро Військового контролю в Московському військовому окрузі, начальник активної частини всього Військового контролю (19.12.1918 реорганізований в особливий відділ ВЧК). У 1919 особливоуповноважений ВЧК. У 20-х роках начальник контррозвідувального відділу (КРВ) ОДПУ СРСР. У 1922-1923 за сумісництвом начальник прикордонної охорони. З 30-х років нач. іноземного відділу (ІНВ) ОДПУ СРСР. З 11.07.1934 по 21.05.1935 нач. ІНВ ГУДБ НКВС СРСР. У 1935-1937 заступник начальника Головного розвідуправління РСЧА, корпусний комісар. У 1937 — нач. Центрального управління НКВС. Нагороджений орденом Червоного Прапора (1924) і двома знаками почесного чекіста. Заарештований 13.05.1937. Засуджений до розстрілу 21.08.1937. Розстріляний 21.08.1937. Посмертно реабілітований.

АУГУЛ АЛЬФРЕД

Нар. у 1898 у Москві. Закінчив училище в Ризі. У 1914-1917 чорнороб, табельник у Петрограді, працював на фабриці Мельцера. Член ВКП(б) з 1918. Під час громадянської війни на Південному та Польському фронті. З 1921 нач. політсекретаріату військ Петроградського, а потім Українського військового округу, нач. агітінспекції головного інспектора ОДПУ, нач. командного відділу і внутрішньої охорони НКВС СРСР, бригадний комісар, нагороджений орденом Червоної Зірки (14.2.36) та Знаком почесного чекіста. Заарештований 20.12.1937. Засуджений до розстрілу 23.08.1938, розстріляний 25.08.1938. Реабілітований 05.05.1956.

БАЛИЦЬКИЙ ВСЕВОЛОД АПОЛЛОНОВИЧ

Нар. у січні 1892 у Верхньодніпровську Катеринославської губ., українець. Закінчив гімназію у Луганську, вчився на юридичному факультеті Московського університету. Меншовик з 1912 по 1915. Член ВКП(б) з 1915. Закінчив школу прапорщиків у Тифлісі, воював на Кавказькому та Перському фронтах. У 1917 обраний головою полкового комітету 114-го піхотного запасного полку та головою гарнізонної ради м. Тавриза (нині Іран). У 1918 під час відступу російської армії з Персії працював у Закавказзі на партійній роботі. Був відряджений Кавказьким крайовим комітетом РСДРП(б) до Москви, заарештований в Україні німцями, але втік з-під арешту. В ВЧК з 1919. У 1919 член колегії ВУЧК, голова Волинської губ.ЧК. У 1919-1920 голова Київської губ.ЧК та повноважний представник ВЧК по Правобережній Україні. З 1920 заступник голови ВУЧК — ДПУ УСРР, у 1920-1921 за сумісництвом член колегії наркомату іноземних справ УСРР, командуючий військами ВЧК в Україні. З 01.09.1923 голова ДПУ УСРР, з березня 1924 по 1931 за сумісництвом нарком внутрішніх справ УСРР. Член Колегії ОДПУ СРСР з 1923 по 1934. З липня 1931 заступник голови ОДПУ СРСР, з 22.02.1933 голова ДПУ УСРР та повноважний представник ОДПУ по УСРР. З липня 1934 нарком внутрішніх справ УСРР. З травня 1937 нач. УНКВС по Далекосхідному краю. Нагороджений трьома орденами Червоного Прапора, орденами Червоної Зірки та Трудового Червоного Прапора УСРР, двома Знаками почесного чекіста. Комісар державної безпеки 1 рангу (26.11.1935). На IX–XII з'їздах КП(б)У обирався членом ЦК, на X з'їзді — кандидатом у члени Політбюро, а на XI та XII — членом Політбюро ЦК КП(б)У. На XVII з'їзді ВКП(б) обраний членом ЦК. На червневому (1937) Пленумі ЦК ВКП(б) виключений з партії та виведений з ЦК. Заарештований 07.07.1937. Засуджений до розстрілу 27.11.1937. Розстріляний.

БАЧИНСЬКИЙ МИКОЛА СТАНІСЛАВОВИЧ

Нар. у 1894 у м. Сквирі Київської губернії. Член ВКП(б) з 1919. Українець. З 1919 у РСЧА, з 1921 у ВУЧК. У 1932-1934 заступник

повпреда ОДПУ по Центрально-Чорноземній області. З 1934 нач. Головного управління Робітничо-селянської міліції (ГУРСМ) НКВС УСРР, з 17.05.1937 за сумісництвом заступник наркома внутрішніх справ УРСР. Директор міліції (1936). Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора УСРР та Знаком почесного чекіста. Заарештований 17.07.1937. Засуджений до розстрілу 28.10.1937. Посмертно реабілітований.

БЕРМАН БОРИС ДАВИДОВИЧ

Нар. у 1901 в Ундургійській волості Читинського повіту Забайкальської губ., єврей. З 1912 працював у крамниці в Читі. В 1918 закінчив міське училище та вступив до Червоної гвардії. Наприкінці 1918 емігрував до Маньчжурії. З 1920 у ВЧК. Член ВКП(б) з 1923 р. Працював в іноземному відділі ОДПУ–ГУДБ НКВС СРСР. В 1936 в секретно-політичному відділі ГУДБ НКВС СРСР. З весни 1937 — нарком внутрішніх справ Білоруської РСР. З 22.05.1938 нач. 6 (транспортного) відділу ГУДБ НКВС СРСР. Комісар державної безпеки 3 рангу. Нагороджений орденом Леніна (19.12.1937), депутат Верховної Ради СРСР. Заарештований 24.09.1938. Засуджений до розстрілу 22.02.1939, розстріляний 23.02.1939.

БЕРМАН МАТВІЙ ДАВИДОВИЧ

Нар. 10.04.1898 у Ундургійській волості Читинського повіту Забайкальської губ., єврей. З 09.05.1917 рядовий 15-го Сибірського запасного стрілецького полку в Красноярську. Член ВКП(б) з червня 1917. З 01.06.1917 навчається на прискорених курсах Іркутського військового училища. З 01.10.1917 прапорщик, командир взводу 25-го запасного стрілецького полку. У 1918 — помічник голови військового комітету Томського губвиконкому. Під час чехословацького заколоту — підпільник. У 1920 директор Держполітохорони Далекосхідної республіки, потім голова Іркутської губ.ЧК і за сумісництвом нач. особливих відділів (ОВ) 5-ї армії та Східно-Сибірського військового округу. З 1923 начальник Бурятського відділу ДПУ, нарком внутрішніх справ Бурятської АРСР, начальник Владивостоцького окрвідділу ДПУ, заступник повпреда ОДПУ по Середній Азії, Івановській промисловій області. З 1931 заступник начальника, а з травня 1932 начальник ГУТАБ ОДПУ–НКВС СРСР. Комісар державної безпеки 3 рангу. З 29.09.1936 — заступник наркома внутрішніх справ СРСР. З осені 1937 нарком зв'язку СРСР. Нагороджений орденами Леніна (1933), Червоного Прапора (1927), Червоної Зірки (1937), депутат Верховної Ради СРСР. Заарештований 24.12.1938. Засуджений до розстрілу 07.05.1939. Посмертно реабілітований у жовтні 1957.

БИСТРИХ МИКОЛА МИХАЙЛОВИЧ

Нар. 26.01.1893 у м. Мотовилиха Пермської губернії, росіянин.

Освіта початкова. У 1911-1917 меншовик. Член ВКП(б) з 1917. З 1907 робітник-металіст мотовиліхівського заводу. Під час 1-ої світової війни служив у 194-ому Троїцько-Сергієвському та 3-ому Саратовському кулеметному полку, старший унтер-офіцер. З червня 1917 металіст на заводі в Мотовилісі, з жовтня 1917 нач. кулеметної команди Червоної гвардії заводу. З травня 1918 в Оханській повітовій ЧК Пермської губернії, у В'ятській губ. ЧК. З травня 1919 нач. активної частини особливого відділу (ОВ) ВЧК 3-ої армії Східного фронту. З 03.04.1920 нач. ОВ Єкатеринбурзької губ. ЧК. З травня 1920 нач. ОВ ВЧК 16-ої армії на Польському фронті. З осені 1920 нач. ОВ ВЧК 6-ої армії Південного фронту. З листопада 1920 нач. ОВ ВЧК Кримської губ. ЧК. Восени 1921 — нач. ОВ ВЧК Київського військового фронту-округу. У 1923 нач. секретно-оперативної частини (СОЧ) ДПУ УСРР. З жовтня 1923 нач. прикордонних військ ДПУ УСРР. У 1930 нач. ОВ Українського військового округу. У 1931 — квітні 1933 нач. Головного управління прикордонної охорони і військ ОДПУ СРСР і за сумісництвом нач. Головної інспекції ОДПУ по міліції. У 1933-1934 заступник повпреда ОДПУ по Середній Азії. З 1934 головний інспектор НКВС по прикордонній та внутрішній охороні та міліції. Комісар державної безпеки 3 рангу. Перед арештом восени 1935 — заступник нач. ГУРСМ НКВС СРСР. Нагороджений двома орденами Червоного Прапора та орденом Червоної Зірки. Засуджений до розстрілу 22.02.1939. Посмертно реабілітований.

БЛЮМКІН ЯКІВ ГРИГОРОВИЧ

Нар. в 1898 в Одесі, єврей. Член партії лівих есерів з 1917. З травня 1918 нач. секретного відділення відділу по боротьбі з контрреволюцією ВЧК. 06.07.1918 у Москві брав участь у вбивстві німецького посла графа Мірбаха, після чого переховувався, готував теракти проти гетьманської адміністрації в Україні. 14.04.1919 прийшов повинитися в Київську губ. ЧК, через місяць амністований. Член ВКП(б) з 1919. У 1919-1920 в Україні: організатор партизанських загонів; нач. штабу та Т.В.О. командира 79-ої бригади 27-ої Омської дивізії на Південному фронті. У 1920-1922 навчався на східному факультеті академії генштабу РСЧА. У 1922 — працівник для особливих доручень наркома Троцького. У 1923 по лінії Комінтерну працює за кордоном. З 1923 в іноземному відділі (ІНВ) ОДПУ СРСР — резидент у Палестині. У 1924-1925 помічник повпреда ОДПУ по Закавказькій РФСР. У 1925 в наркоматі торгівлі. У 1926 — листопаді 1927 резидент ІНВ ОДПУ в Монголії. З вересня 1928 резидент УНВ ОДПУ в Палестині та Сирії. 16.04.1929 зустрівся в Константинополі з Троцьким. Заарештований 15.10.1929 у Москві. Засуджений до розстрілу 03.11.1929. Розстріляний 03.11.1929.

БОСКІС-ГЛУЗБЕРГ СЕМЕН САМІЙЛОВИЧ

Нар. у 1900 у Клевани Волинської губернії, член ВКП(б). У 1922-1923 працював у Первомайському ДПУ. З 1930 співробітник іноземного відділу (ІНВ) Одеського окрвідділу ДПУ. У 1937 в УНКВС по Одеській області. Перед арештом 18.04.1938 старший лейтенант державної безпеки, служив у 25-ому прикордонному загоні. Під слідством перебував до грудня 1939. Висланий на 3 роки. З 1941 в РСЧА.

БРЖЕЗОВСЬКИЙ ЮЛІАН ГНАТОВИЧ

Нар. у 1898, білорус, робітник, член ВКП(б) з лютого 1920, освіта — початкова. У 20-рр. нач. особливого відділу (ОВ) з'єднань Червоного козацтва. У 1930 нач. Полтавського окрвідділу ДПУ УСРР. З 1933 нач. Полтавського міськвідділу ДПУ. У 1936 заступник начальника, а з кінця року — начальник 5 (особливого) відділу УДБ НКВС УСРР. Заарештований у червні 1937.

БРУК СОЛОМОН СОЛОМОнович

Нар. у 1896 у м. Рудня, єврей. З родини землевласника, освіта — початкова, член ВКП(б) з 1920. У 1933 працював у Вінницькому облвідділі ДПУ, з лютого 1934 нач. відділення секретно-політичного відділу ДПУ УСРР. З липня 1934 нач. відділення, а з 1936 помічник начальника 4 (СПВ) відділу УДБ НКВС УСРР. Заарештований 11.07.1937. Засуджений до розстрілу 08.02.1938.

БУЛАНОВ ПАВЛО ПЕТРОВИЧ

Нар. в 1895 в Мордовії, росіянин. Закінчив землемірне училище у Пензі. Член ВКП(б) з 1918. З серпня 1916 по січень 1917 рядовий запасного полку у Саратові. У 1917 служив у продкомітеті в Пензі. Після жовтневої революції працював відповідальним секретарем Інсарського повіткому ВКП(б). З 1921 на роботі в Пензенській губ. ЧК. З 1929 секретар ОДПУ-НКВС СРСР, особистий секретар наркома внутрішніх справ СРСР Ягоди. У 1934 — секретар Колегії ОДПУ СРСР. Нагороджений орденом Леніна (28.11.1936). Заарештований 29.03.1937. Засуджений до розстрілу 13.03.1938. Посмертно реабілітований 21.06.1988.

ВЕТЛІЦІН — ЮЖНИЙ ІЛЛАРІОН ГРИГОРОВИЧ

Нар. у 1897 у м. Рославлі Смоленської області, росіянин, освіта — незакінчена вища. Член ВКП(б) з 1918. В органах ВЧК з 1918. З 1920 у ВУЧК. З 1933 оперативний секретар економічного управління (ЕУ) ДПУ УСРР. З 1934 — нач. відділення економічного відділу (ЕКВ) УДБ НКВС УСРР. З жовтня 1936 інспектор при начальнику УНКВС по Харківській області. Заарештований 22.07.1937. Засуджений на 8 років. Реабілітований, відновлений у званні та партії. У 1957 жив в Ухті.

ВОЛКОВ ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Нар. у 1898 в Москві, росіянин, з родини чорнороба. З 1910 працював у чаєрозважувальній фірмі, конторником на Соколовській мануфактурі, табельником збірно-слюсарної майстерні заводу «Бромлей». У 1916-1917 рядовий 85-го піхотного запасного полку. З березня 1917 — табельник у конторі з-ду «Бромлей». З 1918 у РСЧА. До 1921 у 2-ому Окремому московському стрілецькому полку. З 1921 у ВЧК. У 1923 в Тульському губвідділі ДПУ, у 1924 уповноважений Армавірського окрвідділу ДПУ. У 1927-1931 працював у ПП ОДПУ по Уральській області, у 1934 — нач. Сальського оперсектору ДПУ. Нач. секретно-політичного відділу (СПВ) УДБ УНКВС по Північно-Кавказькому краю. У 1937 нач. 4 відділу УНКВС по Дніпропетровському краю. Заарештований 26.06.1937, звільнений у вересні 1937. З жовтня 1937 нач. відділу УДБ УНКВС по Київській області. З 01.03.1938 нач. УНКВС по Полтавській області. Капітан державної безпеки. Нагороджений орденом Червоної Зірки (19.12.1937), Знаком почесного чекіста. Депутат Верховної Ради УРСР, делегат XIV з'їзду КП(б)У. Засуджений до розстрілу 20.07.1941.

(Продовження у наступному числі)